

Inhoudsopgave Reader Leidinggeven

1	Wat is leidinggeven?.....	1
2	Sport.....	2
3	Jeugdsport.....	5

Colofon

Samenstelling en redactie uitgave 2010:

Peter Strikwerda
Jan Willem Jansen
Martien Jonker

Eindredactie

Nederlandse Basketball Bond

Samenstelling oorspronkelijke uitgave 1990:

Dick de Liefde
Piet Brouwer
Hein Daanen
Hans Gootjes
Jan Jonker
Marga de Liefde-Veenhoven
Frans Verstappen
Leo de Vrijer
Auke A. Golstein

Uitgave van de Nederlandse Basketball Bond © Januari 2010

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

FIBA

We Are Basketball

IWBF

NOC*NSF

De NBB is lidorganisatie van NOC*NSF, FIBA en IWBF

nederlandse basketbal bond

1 Wat is leidinggeven ?

In dit hoofdstuk gaan we er vanuit, dat er leiding gegeven wordt aan een groep. Met andere woorden: aan meerdere personen tegelijk (dit sluit echter niet uit, dat een individu wel degelijk persoonlijk benaderd kan worden).

Onder leidinggeven moet worden verstaan:

“Het invloed uitoefenen op een groep om bepaalde groepsdoelen te bereiken.”

Inhoudelijk gezien is het duidelijk dat de lesgever minstens een minimum aan specifieke basketbal kennis in huis moet hebben om een groep basketballers te kunnen leiden richting die groepsdoelen. Deze doelen kunnen per groep sterk van elkaar verschillen en zijn afhankelijk van leeftijd en niveau. Zo zal de leider van een beginnend team jeugdige basketballers heel andere maatstaven hanteren dan de trainer van een team met kampioensaspiraties.

Leiderschapstypen

In de praktijk en uit onderzoek is gebleken, dat er verschillende typen leiders zijn. Onderstaande indeling is grof, soms zijn verschillen klein en is het moeilijk aan te geven waar de grenzen liggen.

a. De autoritaire leider.

Deze leider heeft een duidelijke machtspositie. Hij vindt dat hij het beste weet. Hij is moeilijk van zijn mening en vooroordelen af te brengen. Eigen initiatieven uit de groep worden niet op prijs gesteld. Mensen die fouten maken moeten worden gestraft. Naar buiten toe is het team van de autoritaire leider gedisciplineerd en goed georganiseerd. Binnen de groep echter zijn spanningen die ondergronds blijven. De leider is niet geliefd maar gevreesd. Hij kan zelfs beledigend zijn.

b. De democratische leider.

Hij gelooft in samenwerking en een ideologie van *‘gelijke monniken, gelijke kappen’*. Hij doet een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van de groep en is ook bereid om zelf verantwoording af te leggen over het hoe en waarom van zijn handelen. Voor hem is de sfeer in de groep erg belangrijk. Een gevaar van deze vorm van leiderschap is echter dat de spelers wel eens twijfelen aan de capaciteiten en de kennis van de leider.

c. De nice guy coach.

Deze leider wil het iedereen naar de zin maken. ‘Conflicten moeten zoveel mogelijk worden vermeden’. Hij is vaak te afhankelijk van zijn spelers. Een te bereiken doel wordt niet van tevoren vastgesteld omdat dit binnen de groep mogelijk tot conflicten kan leiden. Deze leider wordt door de groep als niet deskundig en onbekwaam beschouwd.

d. De gedreven leider.

Dit type lijkt in menig opzicht op de autoritaire leider. Met name wat betreft de discipline en de wilskracht. Hij straft echter minder en is veel emotioneler. Hij leeft voortdurend onder pressure. Ook zijn spelers staan onder druk. Hij is nooit tevreden. Hij holt zichzelf en zijn spelers nogal eens voorbij.

e. De zakelijk leider.

Deze leider komt steeds vaker voor. Leidinggeven (coachen) wordt steeds meer een management georiënteerde wetenschap. Dit leiderstype houdt van een strakke organisatie. Zijn aanpak is logisch en zijn benadering helder. In het menselijke vlak komt hij nogal koel over. Voor hem telt alleen het resultaat. Hij is pragmatisch en volhardend.

N.B.: *Het begrip autoritair geeft nog al eens aanleiding tot misverstanden. In bepaalde spelsituaties zal de leider regelmatig beslissingen moeten nemen zonder enige vorm van overleg. Om dit als autoritair te bestempelen gaat iets te ver.*

Eigenschappen/Vaardigheden

Om goed leiding te kunnen geven moet men onder meer over de volgende eigenschappen/vaardigheden beschikken:

- Deskundigheid op het gebied van techniek en tactiek;
- Sociale vaardigheden (wijze van omgaan met een groep of individu);
- Mensenkennis en zelfkennis;
- Zelfkritiek;
- Ervaring.

2 Sport

Sport is een abstract en veelomvattend begrip. Het is een verschijningsvorm, die inhoud krijgt als hij wordt bedreven. Nu kun je van alles een sport maken. Zo vinden sommigen het een 'sport' om bijvoorbeeld zonder toegangskaartje toch in het voetbalstadion te komen. Het is duidelijk dat we hier met sport iets anders bedoelen. Sport is een georganiseerd wedijveren, waarbij de onderstaande kenmerken typerend zijn:

- a. Spelplezier
- b. Wedijver
- c. Prestatie
- d. Organisatiegraad
- e. Sociaal contact

Doorgaans wordt een onderscheid gemaakt tussen::

- a. Individuele sport
- b. Teamsport

Beide categorieën kennen de volgende sportvormen:

a. Recreatiesport

Voor de recreant is het beoefenen van sport vaak een reactie op het maatschappelijke gebeuren. Het accent ligt voor hem op het lekker-bezig-zijn. Men wil fit worden of blijven. Lekker bewegen, veel transpireren en vooral uit de sleur zijn van de dagelijkse beslommingen. Hierbij wil hij met betrekking tot het regelmatig deelnemen aan trainingen en wedstrijden niet allerlei verplichtingen op zich nemen. Hij wil zich niet voor 100% binden.

In de praktijk blijkt, dat in de recreatiesport nogal wat verschillen voorkomen. Zo kan het sportniveau bijvoorbeeld sterk uiteenlopen. Sommige sporters hebben nauwelijks enige geoefendheid. Anderen hebben vroeger op hoog niveau sport bedreven, maar zijn niet meer in de gelegenheid om aan wedstrijdsport te doen of hebben daar geen zin meer in.

Toch komt het veel voor dat recreanten wel aan wedstrijden deelnemen, maar daarbij amper of nooit trainen (bijvoorbeeld veteranen). Bij deze wedstrijden gaat het hun alleen om het meedoen. Dit wil niet zeggen, dat zij niet willen winnen. Ook zij gaan tot het uiterste om een voor hen zo positief mogelijk resultaat te bereiken. Zij liggen er echter niet wakker van als dit doel niet wordt bereikt.

Hiertegenover staat de categorie recreanten, die niet de behoefte heeft aan wedstrijdssport. Zij willen slechts een uurtje per week bezig zijn en onderling spelen.

Een bijzonder facet van de recreatiesport is de *sportieve recreatie*. Hierbij worden sportvormen of aan de sport verwante vormen gebruikt. Veelal worden niet de officiële regels gehanteerd en is er geen sprake van echte wedstrijden.

Voorbeelden: het spelen van een onverplicht en vrijblijvend spelletje badminton of basketball op de camping, het voor het eigen plezier een beetje schieten op de basket op een pleintje.

b. Algemene wedstrijdssport

De wedstrijdssport vindt plaats in 'georganiseerd verband' onder supervisie van sportbonden en sportverenigingen. Daarnaast kennen we ook andere vormen van wedstrijdssport, die door bepaalde instanties worden georganiseerd (bijvoorbeeld: schoolssport, bedrijfssport, wedstrijden tussen verschillende woonwijken of politie kampioenschappen).

De plaats, die de algemene wedstrijdssport inneemt ligt tussen de recreatiesport en de topsport in. Soms doet zij vermoeden dat je met topsport te maken hebt, dan weer verschilt het weinig met de recreatiesport. De algemene wedstrijdssport wordt beoefend door zowel sporters die intensief trainen, maar door omstandigheden of minder talent de top niet bereiken. (Niettemin gaat het hier bepaald om sporters die trouw één of twee keer per week oefenen) Als of om anderen, die dit niet doen, maar wel regelmatig in wedstrijden uitkomen en daarbij de geleverde prestatie van belang achten.

c. Topsport

Men kan spreken van topsport bij sportieve beoefening die zich afspeelt op nationaal en/of internationaal niveau. Gestreefd wordt (inter)nationaal prestaties te leveren. Het leven van de topsporter is daarbij zodanig op de sport ingericht, dat hij in staat is om het hoogste resultaat te behalen. Maatschappelijk gezien zal hij dus veel moeten opofferen.

De topprestaties liggen tegenwoordig op een dermate hoog niveau, dat deze alleen bereikt kunnen worden door: aanleg, goede instelling, goede medische en psychische begeleiding en frequente en intensieve training.

De waarde, die aan de geleverde prestatie wordt toegekend is erg groot. Deze slaat niet alleen terug op de topsporters maar ook op de trainers, coaches, bondsfunctionarissen, autoriteiten, sponsors, persmedia en tenslotte het (grote) publiek. Een heel land kan intens meeleven met de gebeurtenissen op het sportveld. Toen het Nederlands voetbalelftal in 1988 Europees kampioen werd groeide de viering uit tot een nationaal feest.

Samenvatting van de driedeling in relatie met enige beoogde sportkenmerken.

	Topsport	Wedstrijdssport	Recreatiesport
Spelplezier	±	±	++
Prestatie	++	+	-
Wedijver	++	+	±
Organisatie-graad	++	+	±
Sociaal contact	±	±	++
Officiële spelregels	+	+	±
Verenigingsverband	+	±	±

De manier waarop en stijl waarin leiding gegeven wordt in de sport wordt dus in grote mate bepaald door de wijze waarop de sporters hun sport willen beoefenen. Voor de leider is het dus van belang, hoe hij hierop inspeelt en zijn herkenning van wat er van hem verwacht wordt. Hij moet dus weten in welk gebied hij werkzaam is. Aan de andere kant moet de leider van zichzelf weten in welk gebied hij het meest tot zijn recht komt en waar hij zich thuis voelt. Enige zelfkennis en zelfkritiek is hiervoor noodzakelijk. Want hoeveel waardevol kader is er niet 'mislukt' en heeft de sport de rug toegekeerd, doordat ze onder 'dwang' van een bestuur of vanwege een verkeerde inschatting van eigen kunnen in een 'verkeerd' gebied leiding hebben gegeven.

Motieven voor sportdeelname

Er wordt om verschillende redenen aan sport gedaan. Plezier staat boven alles in sportdeelname. De één doet daarbij aan sport omdat hij zeer *prestatiegericht* is, de ander omdat hij een grote waarde hecht aan het *contact met anderen*. Een duidelijke scheiding tussen deze prestatie- en meer sociaal gemotiveerde sporters is niet aan te brengen. Het is een kwestie van méér of minder van het één of het ander.

Mogelijkheden:

a. Sporten als plezierige vrijetijdsbesteding.

Hierbij is sport een doel in zichzelf. Het is gewoon een leuke bezigheid, die uit vrije wil geschiedt. Je kunt aan sport doen of het laten. De keuzemogelijkheid om aan sport te doen is echter sterk afhankelijk van de plaatselijke situatie.

b. Sport als mogelijkheid tot zelfontplooiing.

Deelnemen aan sport betekent ook, dat bepaalde 'waarden' uit de sport invloed hebben op de lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van de individuele sporter. De meer vormende hoedanigheden van sportbeoefening mogen dan ook niet worden onderschat. Te denken valt aan: gemakkelijker en plezieriger met mensen omgaan, het overwinnen van verlegenheid, samenwerken om iets te bereiken, het vergroten van het zelfvertrouwen, groei van zelfstandigheid en het incasseringsvermogen, het nemen van initiatieven, of creativiteit stimuleren.

c. In de meeste sporten speelt 'het bewegen' een belangrijke rol.

Algemeen is aangenomen, dat een regelmatige en goed gedoseerde lichaamsbeweging baat heeft voor een goede gezondheid. Met name de laatste jaren ziet men om deze reden een grote toename van het aantal sportbeoefenaren.

Met betrekking tot de motieven, die mensen er toe brengen om aan sport te gaan doen hebben de sportvereniging en de sportleiders een belangrijke taak.

Men zal uit moeten gaan van gelijkwaardigheid van de verschillende vormen van sportbeoefening. Dit betekent dat een evenwichtig beleid gevoerd dient te worden waarbij ieder naar zijn of haar mogelijkheden en wensen aan bod kan komen. Veel sportverenigingen zijn zich nog niet van deze verantwoordelijkheid bewust. Hun doelstelling is vaak te veel op de prestatie gericht.

De leider zal goed op de hoogte moeten zijn van de motieven waarom men aan sport doet in het algemeen en waarom men voor de betreffende sport heeft gekozen.

Allochtonen

In Nederland wonen veel mensen oorspronkelijk afkomstig uit andere landen en culturen. Turken, Marokkanen, Indonesiërs, Zuid-Molukkers en Surinamers om maar enkele nationaliteiten te noemen. Velen van hen bedrijven sport en zijn geïntegreerd in het Nederlandse verenigingsleven.

Gegeven deze integratie kunnen zich situaties voordoen, waar de clubleiding zich geen raad mee weet.

Een andere taal, andere gewoonten en een andere levenshouding kunnen gemakkelijk leiden tot misverstanden. Zo kunnen de sportieve prestaties van Mohammedaanse spelers tijdens de Ramadan sterk dalen. Hun geloof schrijft namelijk voor dat overdag niet mag worden gegeten. De betreffende trainer hoort dit te respecteren. Het is dus belangrijk, dat men ten aanzien van buitenlanders met andere leefgewoonten, zich tijdig laat informeren.

3 Jeugdsport

Zonder in detail te treden is het duidelijk, dat de sportbedrijvende jeugd door zijn specifieke karakter tot een aparte groepering gerekend moet worden. Het aantal deelnemers is aanzienlijk. In Nederland al meer dan twee miljoen. Op de sportbonden en verenigingen rust de belangrijke taak om deze actieve jeugd goed te begeleiden. Hiervoor is onder meer nodig:

- Een jeugdplan op korte- en lange(re) termijn;
- Goede organisatie (wedstrijden, trainingen, andere activiteiten);
- Goed opgeleid jeugd kader;
- Financiële middelen.

De aandacht, die de jeugdsport krijgt is over het algemeen vaak helaas te gering. Bedenk wel, dat een goed gevoerd jeugdbeleid de basis is voor de toekomst! Het aantal jeugdige basketballers/-sters in Nederland is, inclusief de U12 ongeveer 20.000. Om al deze spelers/speelsters wekelijks van deze sport te kunnen laten genieten is het noodzakelijk dat zeer veel trainers, coaches, scheidsrechters en ploegbegeleiders beschikbaar zijn. We mogen er daarom van uit gaan, dat een groot aantal deelnemers aan deze cursus in de toekomst bij de jeugd van dertien t/m achttien jaar een functie gaan vervullen als trainer of leider.

De al eerder genoemde indeling: recreatie-, wedstrijd- en topsport is ook voor de jeugd van toepassing. Het merendeel beoefent de wedstrijdsport.

Leeftijdstypering

De jeugdleeftijd, waarop we ons in dit bestek concentreren loopt vanaf het 13-de tot en met het 18-de jaar. Enerzijds hebben we te maken met kinderen die de kenmerken vertonen van het basisschoolkind en anderzijds met volwassen 'dames en heren'. Vast staat wel, dat deze periode grotendeels gekenmerkt wordt door de puberteit, waarin de bewustwording van het eigen 'ik' ('wie ben ik?' en 'wat ben ik?') en de daarbij behorende geldingsdrang een belangrijke rol spelen. Lange tijd heeft men gedacht, dat de onzekerheid in deze periode wordt veroorzaakt door de lichamelijke hormonale veranderingen die plaatsvinden. Onderzoek heeft uitgewezen, dat het 'typische pubergedrag' pas tot uiting komt, nadat het lichaam is veranderd.

De duur van deze ontwikkelingsfase, de aanvang en de 'hevigheid' is per individu verschillend. Bij het leidinggeven moet men er dus rekening mee houden, dat de differentiatie binnen een groep groot kan zijn.

Kenmerken van 13- t/m 15- jarigen

a. Lichamelijk

In de periode van het oudere schoolkind zet zich een versnelde lichaamsgroei in beweging. Deze continueert zich in de eerste fase van de puberteit. De verhouding tussen de lichaamsdelen verandert. Bovendien kondigen zich allerlei andere lichamelijke veranderingen aan zoals de secundaire geslachtskenmerken. Uiteindelijk wordt de lichamelijke geslachtsrijpheid bereikt. Bij het meisje heeft de eerste menstruatie zich voorgedaan, de jongen kan zaad produceren. In de laatste fase van de puberteit valt het accent voornamelijk op de breedtegroei. Hierdoor vertoont het kind steeds meer een 'evenwichtige volwassen uiterlijk.' De bewegingen kunnen door de versnelde groei hoekiger worden. In het tweede deel van de puberteit is men meer in staat om samengestelde en verfijnde bewegingen uit te voeren. Coördinatie verbetert zich allengs meer.

b. Geestelijk

De puber moet leren leven met zijn veranderde lichaam. Tevens houdt hij zich heel sterk bezig met het zoeken naar en het vinden van 'zijn eigen ik.' Hij is nog niet volwassen en ook geen kind meer. Dit kan verwarring geven en tot onzekerheid leiden. Sommige pubers zien er uit als volwassenen, maar gedragen zich nog als een kind. Vanwege hun zogenaamde 'inconsequente gedrag' hebben volwassenen vaak veel moeite om met pubers om te gaan.

c. Sociaal

De kinderen in de voorafgaande periode werden lid van een groep (club) omdat er iets *gedaan* werd waar ze het mee eens waren. In de puberteit is de binding aan een groep veel meer gericht op het hebben van dezelfde *ideeën en idealen*. Ze zijn kritischer ingesteld en nemen graag stelling tegen of voor iets.

d. Gedragingen tijdens het spel

Het vergelijken van prestaties, het bewust bezig zijn met, het wedijveren neemt in deze periode sterk toe. Door het onstandvastige gedrag bij pubers zien we technisch en tactisch goed spel afgewisseld worden door onbeheerst, emotioneel spel, waarbij er onnodige risico's genomen worden. De overschatting van eigen capaciteiten speelt hierbij ook een rol. De sportbeoefening krijgt een plaats in hun leven. Het wordt meer een bewuste keuze. Hij kan kiezen voor de wedstrijdssport maar ook voor het meer vrijblijvende bezig zijn.

e. Consequenties voor het leidinggeven

Door de versnelde lichaamsgroei en het labiele gedrag kunnen de door de puber geleverde prestaties per training/wedstrijd sterk van elkaar verschillen. Op het ene moment is men in staat tot prestaties van hoog niveau en een volgende keer wordt gefaald op alle fronten. Het lijkt dan net of hij zich niet wil inzetten om zich te verbeteren. Dit is niet juist. Hij wil tijdens een wedstrijd of op een training wel degelijk hard werken. Maar door de 'omstandigheden' kan hij soms niet beter. De sportleider moet dit respecteren en vooral positief benaderen. Hakt men met de botte bijl, dan heeft zulks veelal een averechts effect. Dit wil niet zeggen, dat men het 'corrigeren' achterwege moet laten. Er is alleen meer tact voor nodig om duidelijk te maken wat er aan schort.

De puber is kritisch ten aanzien van de aangeboden leerstof en het uit te voeren spelconcept. Hij accepteert niet alles klakkeloos. Pas als hij de zinvolle betekenis hiervan inziet is hij bereid om voor 100 % te doen wat van hem wordt verlangd. Dit houdt in, dat bij het uitleggen veel zaken moeten worden gemotiveerd.

De puber is erg onzeker en zoekt daarom naar erkenning en waardering. Benadruk daarom de positieve elementen en verzuim niet hen te prijzen als hier aanleiding toe is. Ze bepalen voor een deel zelf welke plaats de sport in hun leven gaat innemen. De leider zal hier rekening mee moeten houden. Er kan sprake zijn van overdreven idealisme. De leider zal dit moeten bijsturen en kanaliseren.

Kenmerken van 16- t/m 18- jarigen

In de jaren na de puberteit komt er een meer welwillende houding ten opzichte van de opvoeders (leiders). Het gedrag wordt stabiel en er is duidelijk belangstelling voor sociale verhoudingen. De lichamelijke overgang is enigszins tot rust gekomen en ze krijgen het gevoel dat ze het wel zullen 'overleven'. De persoonlijkheidsvorming is echter nog in volle gang waardoor ze nog steeds kwetsbaar blijven.

Consequenties voor het leidinggeven

Het eigene van deze periode moet volledig aanvaard worden. Dus ook in zijn uitbundigheid en extremisme. Men moet niet te vroeg de maatstaven en eisen van de volwassene hanteren. Hierdoor kan een onherstelbare breuk ontstaan. Er is sprake van een groepsmentaliteit. Met de groep kan dus echt als groep gesproken worden. Er zal rekening gehouden moeten worden met niet oorzakelijke vermoeidheidsverschijnselen. Men moet er wel op toezien, dat dit niet ontaardt in luiheid of traagheid.

N.B.: Bovenstaande leeftijdstyperingen moeten gezien worden als hulpmiddelen om bepaalde gedragingen beter te kunnen begrijpen. Dus niet in de geest van: "ik train 14- en 15-jarigen, dus....." Een groep bestaat namelijk uit meerdere en verschillende personen. Elke jongen en elk meisje heeft zijn/haar eigen gedrag en eigen persoonlijkheid.

Uitval van jeugdigen in de sport

In bijna alle sporten zien we dat op een bepaalde leeftijd de jeugd de sport de rug toekeert, stopt of kiest voor andere niet sportieve bezigheden. Ze hebben er kortom genoeg van. In de basketbalsport zien we met name deze uitval in de jeugdjeugd. Hierbij moet ook weer een onderscheid worden gemaakt tussen jongens en meisjes. De oorzaken voor dit stoppen met sport is aanleiding geweest voor verschillende onderzoeken, die veel bruikbare gegevens hebben opgeleverd.

De sport zelf echter doet weinig tot niets met deze resultaten en gaat, of er niets aan de hand is, gewoon door op de ingeslagen wegen. De sport is eerder geneigd om de schuld aan de jeugd zelf te geven. Ze zijn slap, ze willen niets, ze kunnen niets. Natuurlijk, er zijn argumenten waarom men de sport verlaat, waar men niets mee kan doen. Maar om op voorhand de schuld te leggen bij de jeugd gaat te ver.

Het zou best wel eens kunnen zijn dat men de hand steviger in eigen boezem moet steken. Klopt de organisatie in de vereniging wel? Hoe wordt er lesgegeven? Krijgen de spelers wel voldoende aandacht?

Van de fanatieke jeugdtrainer, die de jeugdsport een warm hart toedraagt, mag worden verwacht, dat hij zich op de hoogte stelt van de redenen en achtergronden waarom men voor de sport bedankt. Van gemaakte fouten kan men immers altijd iets leren. Verder is uitval te voorkomen als de jeugdtrainer zich goed realiseert wat de motieven zijn waarom men voor de basketballsport heeft gekozen. En wat het verwachtingspatroon van de jeugdige is. Dat dit niet eenvoudig is, zal duidelijk zijn. Want het merendeel van de jeugdtrainers zijn goedwillende vrijwilligers met weinig ervaring. Velen hebben geen trainersopleiding gevolgd. En mocht dat wel zo zijn, dan hebben zij weinig over deze specifieke problematiek kunnen vernemen, omdat er in de cursussen tot nu toe nog weinig aandacht aan is besteed.

Binnen de basketballsport wordt getracht de uitval te voorkomen door bij de U12 speciale regels in te voeren. Deze regels vormen een zekere bescherming voor de jeugdige sporter. De sporter heeft de garantie, dat hij betrokken wordt in wat gebeurt en hij volledig wordt aanvaard. Hij mag nu niet meer bij voortdurend op de spelersbank zitten. Hij moet spelen. Dit houdt in, dat hij op de trainingen meer positieve aandacht moet krijgen. De 'coach' kan nu niet meer om hem heen.

Voor vele jeugdcoaches is dit wellicht een overbodige zaak. Zij werken immers al lange tijd op deze manier. Er zijn echter ook leiders met een afwijkende mening omtrent dit onderwerp. De tegenstanders voeren vaak het argument aan dat ze niet meer kunnen 'coachen' (vrij vertaald: 'wisselen'). Het tegendeel is waar. De verantwoordelijkheid is juist groter geworden. Het coachen eist meer tijd en meer inzicht van de jeugdtrainer. De coaching verplaatst zich voor een deel naar de training. Hier moet in allerlei verschillende spelers combinaties worden gewerkt.

Er zal meer aandacht besteed moeten worden aan de individuele speler. Op deze manier wordt een positieve bijdrage geleverd aan de basketbalontwikkeling op korte en op lange termijn. Het vraagt van de coaches inderdaad een mentaliteitsverandering, maar deze komt de kinderen en het basketbal zeker ten goede.

Jeugd talent

Als een club de beschikking heeft over een zeer getalenteerde jeugdspeler kunnen zich tegengestelde belangen ontwikkelen tussen de coach van het eerste seniorenteam en de jeugdtrainer. De vraag is: met welk team moet deze speler meespelen? Is het wel goed om hem buiten de sfeer van zijn leeftijdgenoten te plaatsen? Zal hij zich thuis voelen in het milieu van oudere routiniers? Hoe wordt hij daar opgevangen? Hoe zal zijn eigen groep reageren op zijn vertrek? Kan hij de hoge verwachtingen waarmaken? Zal hij niet bezwijken onder de druk? Is de belasting niet te groot? Zullen zijn schoolprestaties er niet onder lijden? Krijgt hij een echte kans of zit hij alleen maar op de bank? Vragen te over. Voer voor conflicten binnen de club. Toch zijn het vragen, waarbij op elk een gefundeerd antwoord past. Er zal dus binnen de technische staf van de club uitvoerig over gesproken dienen te worden.

De jeugdspeler zelf fungeert in deze situatie van tegenstrijdige belangen vaak al snel als speelbal. In de regel vindt hij het wel leuk of zelfs een hele eer om met het hoogste team mee te mogen spelen. De mogelijke gevaren die dit met zich mee zou kunnen brengen, ziet hij echter niet. Het is dan ook raadzaam om in deze situatie de ouders te betrekken.

Toch moet men zich geen zorgen maken over de leeftijd als duidelijk blijkt dat een jeugdspeler het niveau heeft om met de 'top' mee te kunnen doen. Door de sterk verbeterde trainingsaanpak zal de speler het lichamelijk (fysiek) over het algemeen wel aan kunnen. Hij zal sterk genoeg zijn. De problemen liggen meestal in het mentale vlak. De psychische druk, die een speler krijgt te verduren mag dan ook niet onderschat worden. Een optimale begeleiding en een goede samenwerking tussen de senioren- en de juniorentrainer kunnen deze problemen voorkomen.

Tot slot

Natuurlijk zijn we in het bovenstaande niet volledig geweest. Dat is ook niet mogelijk en ook niet de bedoeling. De beschreven onderwerpen moeten tijdens de cursus een aanzet zijn tot een vruchtbare discussie.

Aantekeningen